

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in sepmecana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl.—er.
" " "	1/2 anu 2 fl.50er.
Pentru Romani'a si strainitate pe anu	14 fr.
" " " " pe 1/2 a.	7 fr.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce continu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondentiele sè se adrezeze la Redactiunea dela

„Biseric'a si Scól'a.”

Er banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.”

Importanti'a lucruriloru mici in cestiunile mari.

II.

Este fara indoieala un'a din cele mai mari afaceri ale omului, ca se-si intemeieze aici pre pamentu o buna stare, o multiemire, si vrednicu sè-se faca prin vieti'a sa de aici si de fericirea cea vecinica, fagaduita omului dupa trecerea s'a din acesta vietia.

Pana cand suntemu aici, tot ceea ce avem mai scumpu se reduce la starea, pre carea poporul nostru o caracteriseaza cu cuvintele: „inima buna,” o inima liniscita si neconturbata prin nimicu, si sub cari cuvinte poporul nu intielege alt'a, decat multiemirea cu sòrtea si starea, in carea ne gasim.

Si toti cautam acesta „inima buna,” acesta multiemire. Si omulu neaperatu afla totu ceeace cauta, ori de cate ori cauta lucruri, cari sunt de seam'a lui; si multiemirea interna, liniscea sufletesca de seam'a nostra este, si deci de buna seama o potem si afla ori de cate ori o cautam.

Asia este inse intocmita starea si sòrtea nostra, ca multiemirea, de carea vorbim se fia numai o consecintia, se fia o urmare a lucruriloru, pre cari le facem, seau pre cari nu le facem; si nimicu din ceea ce facem, se nu remana fara pretiu, cand vorb'a este, ca se-ne facem socotela, daca potemu, seau nu, se fimu multiemiti cu starea si sòrtea, in carea ne gasim.—

Detorintie multe are omulu in vietia, si nici o di nu vine, si nu trece, fara ca se ni-se impuna noue si erasi noue detorintie; er bucuria si multiemirea depinde curatul numai dela modulu, cum ne indeplinim aceste detorintie; — si tiene numai atat pana cand se cunoscse si are taria sporiulu, obtinutu prin

indeplinirea acestoru detorintie. De aci provine apoi plansorea generala a lumii, ca pre pamentu nu esista bucuria, nu esista multiemire statornica.

Bucuria si multiemirea, ce o semte cineva astazi, este de regula rezultatulu unei detorintie, implinite ieri, er mane ne vom poté ascepta la bucuria si multiemire, numai incat ne vom implini detorintiele, ce apesa pentru astazi pre umerii nostri.

Si omulu, asia se dice, face totdeun'a ceea ce pote. Si cand este vorba de lucruri mai mari, lu-vedi adese ori muncindu si stradnindu-se cu tota puterea. In lucrurile mici este inse de regula mai nepasatoriu, si mai putien interesatu, si ici colea si-mai permite si cate o mica negligentia, seau cum se dice: „este scumpu la taritie si ieftinu la faina.”

Dar lucrurile mici au totdeun'a influintia asupra lucruriloru mari, si nu este lucru mare, la care ca se potem ajunge, se nu fim siliti a-ne ocupá de o multime de lucruri mici; er pentrucá se poti ajunge unu lucru mare, multa trebuintia este, ca tota lucrurile mici se-le faci bine si cat mai bine.

Este unu lucru de siguru din cele mai mari educatiunea. De cate lucruri mici nu este inse legata acesta mare si insemnata actiune. Prunculu vede, si observa tota; si totu ceeace vede lasa intrenosulu o impressiune, carea mai tardi se areta, si valoriza in vieti'a si in actiunile lui. Si daca a fost norocosu se vedea lucruri bune si frumose, atunci impressiunile primite in copilaria lasa asupra lui o impresiune buna, o impresiune, carea lu-conduce in vietia la bine; er in casulu contrariu lasa asupra lui o impresiune rea, si impresiuni rele de acestea, gramadite mai multe potu se-lu conduca pentru tota vieti'a la nefericire.

Gandescu ore parintii, si impreuna cu densii

toti ceialalti, in a caror'a sarcina, este de a-se ocupá cu crescerea la acést'a si altele in totu momentulu?

Gandescu si nu gandescu, si resultatulu este, ca daca gandim, indreptam; ér daca nu gandim, neaperatu stricam si darimam.

Unu tata de familia si o familia preste totu numai atunci se poate semti bine, daca vede ca mladitiile tenere apartienetore familiei promitu, ca vor fi mai bune, mai capace de viétia, si voru merge mai departe in buna stare si in fericire, decât ce au potutu face acést'a parintii. Numai o astfeliu de familia se afla pre unu stadiu de desvoltare; ér convingerea de acésta capacitate de desvoltare si inaintare, ce si-o poate cascigá din viéti'a si portarea filoru unu parinte seau o familia este unic'a bucuria, ce o poate avea unu parinte si o familia. In acésta convingere este depusu totu farmeculu vietii familiare.

Voiesce si doresce adeca totu omulu, ca incât i-este datu, se traiésca si aci pre pamantu si dupa trecerea s'a din viéti'a in amintirea generatiunilor, cari lu-voru urmá. Voiesce se traiésca prin faptele sale, ér fapta mai buna nici unu parinte nu poate face, decât a dá o buna educatiune pruncilor sei.

Câte gresieli mai mari seau mai mici nu vor fi comitiendu parintii in contra acestei dorintie si in contra acestei detorintie!

Educatiunea este o actiune premeditata, carea trebuie urmarita dupa unu planu anumit u fara intre-rumpere. Nu este in acésta actiune mare nici unu feliu de lucru micu, carele neglesu fiendu se nu se resbune amaru asupra celui ce l'a neglesu; ér acestu soiu de resbunare ne strica si ne conturba in mesura forte mare liniscea si multiemirea, ce dorim se-o avem, pana cand traimus pre acestu pamantu.

Precum se intempla acést'a in familia: tocmai asia se intempla si in famili'a cea mare, in biserică si in natiune.

Unu poporu, pornit u odata pre calea desvoltarii numai atunci se poate accepta, ca va merge cu sporii si cu succesu pre acésta cale, daca generatiunile tenere promitu mai multa putere de viéti'a, mai multa activitate si mai multa trainicia. Aceste calitati trebuiesc inse crescute, sporite si marite.

Acésta afacere apartiene in viéti'a publica, si cade de regula in sarcin'a generatiunei, carea la o anumita epoca se gasesce in activitate pre acestu terenu.

Pre noi ceice formam astadi generatiunea actuala, carea lupta pentru desvoltare si inaintare in bi-

serica, in scola si preste totu in neamulu romanescu, ne-a crescutu de buna seama generatiunea de omeni, carea ne-a premersu in acésta lupta. Si in specialu in biserică „buna lupta a luptat" acea generatiune.

Ne-a creatu in biserică unu puternicu apostol, si ne-a datu in constitutiune unu puternicu mijlocu de desvoltare.

Cum ne folosim noi de acestu mijlocu, este unu lucru sciutu si cunoscutu, nu mai este trebuintia se facem si aici o analisa speciala.

Intrebarea este numai, ca cum facem noi educatiunea generatiunilor, ce au se-ne urmeze, suntem noi cu destula grije, ca tenerimea se poate invetiá cat mai multe bune dela noi, cari astazi suntem barbatii si betrani, ca atunci cand acea tenerime se va angajá la lupta alaturia cu noi, si cand chiamata va fi, ca se-ne ocupe loculu, se poate face multu mai multu, decât ceeace potem face noi astazi.

Nu vorbim aci de ceeace invitá tinerimea in scola. Scola si-va fi facendu ea lucrul ei. Vorbim de scola, pre carea i-o dam noi prin viéti'a si tie-nut'a, ce o desvoltam pre terenele vietii publice. Ceea ce facem noi astazi, seau ceea ce nu facem, nu este nici decât unu lucru indiferentu pentru tenerimea nostra, carea se gasesce astazi pre bancile scolei. Tinerii vedu, si cetescu totu ceea ce se intempla, ei primesc impressiuni, si impressiuni, cari nu dispara, ci impressiuni, cari remanu. Si in urmare totu ceea ce ne vedu pre noi facendu este pentru densii unu feliu de scola, carea fie in ori-ce directiune la timpulu seu de siguru se va validitate.

Vedu de siguru tenerii de astazi, ca se facu multe lucruri bune la noi. Cele bune, pre cari le vede tenerimea, ca se facu la noi, o impressioneaza de siguru forte, si neaperatu o animéza, si o va anima la timpulu seu la fapte si mai mari.

In acelasi timp vede de siguru tenerimea nostra si lucruri, cari ar fi forte bine se nu esiste, ca se nu le poate vedea, si se nu auda de ele nici odata. Sa facetu adeca la noi unu feliu de datina, ca se nu ne facem mari scrupuli, cand vorbim, seau scriem de omeni, si-ii supunem judecàtii publice. Se vorbesce, si se scrie la noi pre multu, dupa cum i-vine cutarui corespondentu, seau redactoru la socotela, si nu dupa cum se intempla lucrurile in fapta, in realitate. Astfelii de vorbe si scrieri produc apoi confusiune, mistifica lucrurile, si produc intre omeni nentielegeri, ér din nentielegeri nu poate resulta nici odate nimica bunu.

Tenerimea vede tóte acestea, le judeca, dar totu de odata se si disgusta, perde din acelle ilusiuni frumóse, de cari trebuie se fia inspirata omulu teneru, cand pléca pre cararea cea spinósa a vietii.

Va fi avend de siguru si acestu modu de procedere, cá tóte in lume motivulu seu. Daca elu emanéza din bune intențiuni, atunci nu pote fi altulu motivulu acestei regretabile aparintie, decât ca la noi se privesc de unu lucru micu si nensemnatu a-te pune si a atacá pre cinev'a publice mai de multe ori asia numai pentruca asia ti-vine la socotela. Lucruri mici se voru fi privindu de sigur la noi si nentiergerile, pentruca altcum nu ar esistá, ne-am dá tóta trud'a, cá se le facem se dispara.

Nefericirea este inse, ca aceste parute lucruri mici, tóte fara deosebire, stau in nemijlocita legatura cu causele cele mari ale nóstre ; si cand chiamati suntem, cá se facem lucruri mari, lucrurile mici de seam'a celor numite mai sus se intempla câte odata, cá se-ne paralizeze intréga actiunea.

Va se dica, sunt lucruri parute si tienute mici, cari ne impiedeca, sau daca nu ne impiedeca, celu putien nu ne lasa cá se urmarim cu destula repejune scopurile cele mari, cát pentru actualitate, ér incât pentru viitoriu lasam in tenerimea, ce are se ne urmeze impresiuni, cari nu sunt din cele mai favorabile.

Scopurile mari nu se potu realisá, decât daca zelulu este imbinat cu multa prudentia si intieptiune. Ér acésta intieptiune se cere dela omu nu numai in lucrurile mari, ci dora in mesura mai mare se cere in lucrurile mici, pentruca lucrurile mici facute bine, si bine ingrijite contribueseu si promovéza forte multu lucrurile si scopurile mari.

In cestiunea ameliorării frequentatiunei scolare.

Am intrata in timpulu de iérna, in timpulu celu mai acomodatu, pentruca scóele nóstre se-si pote face mai cu succesu detorinti'a.

Tómna si primavér'a, ocupatu fiendu poporulu nostru cu lucrarea pamentului, se intempla de multe ori, se-si retiena pruncii dela scóla, spre a-i face unele servitie in economia. Acum lucrari economice nu sunt, si toti pruncii potu cercetá regulatu scól'a.

Chiar in acestu timpu intempinamu inse o alta greutate si o greutate forte mare intru frequentatiunea regulata a scólei.

Nu toti parintii potu se provéda pre pruncii lor cu imbracaminta trebuintiosa, cá se-i pote tra-

mite la scóla. Si chiar anulu acest'a este mare lips'a la poporulu nostru.

In punctul acest'a se impune deci administratiunei bisericesci si organeloru ei detorinti'a de a delaturá acestu reu. Si reulu, de carele vorbimu, nu se pote delaturá prin sila, decât numai prin caritate crescinésca. Si a eserciá acésta caritate cade in prim'a linia in sarein'a comitetelor parochiale.

Mai in fie-care comună sunt câte unu numera de ómeni seraci, cari nu-si potu provedé pruncii cu cele trebuintiose spre a-i poté tramite la scóla. Ceea ce nu potu face densii, trebuie se ingrijimu noi ceice suntemu mai cu dare de mana, cá se-o pote face. Trebuesce deci cá comitetele nóstre parochiale sè-se adune, si se constate numerulu prunciloru, cari se gasescu in acésta trista situatiune, si apoi sè-se sfatuiesca asupra mijlocelor, prin cari li s'ar poté ajutá. Intre aceste mijlocé, cari potu se fia multe, vomu aminti numai doue, si anume :

1. Este bine, cá sè-se incerce colecte intre credintiosii mai cu dare de mana pentru acestu scopu ; ér

2. In casulu cand colectele nu ar dá rezultatu suficientu, asia credemú noi, ca ar fi bine, cá sè-se prelimineze spre acestu scopu câte o suma óre-care si mai mica in spesele cultului, si apoi o astfelui de suma, se intielege dupa putere si dupa trebuintia sè se iea si in preliminariulu bisericiei ; sau chiar se-ne incercámu a infientá macar pre unde se pote câte unu fondu spre acestu scopu.

Se va paré de siguru cetoriusu, ca pretendem noue sarcine, noue detorintie. Si in adeveru asia este. Cand gandim in se, ca unu poporu nu se pote ridicá nu pote inaintá, decât numai atunci, cand acelu poporu ingrijesce, cá toti membri ei sè-se pote bucurá de binefacerile institutiunilor sale de cultura, atunci detorintia avem neaperatu se-ne impunem si acésta sarcina, cu atât mai vertosu, cu cát chiar prunculu seracului are mai multa trebuintia sè-se impartasiésca de o buna educatiune, cá intrandu in viétia se pote se ajunga o stare mai buna, decât aceea, pre carea o-a avutu parintii sei.

Cestiunea, de carea vorbimu, s'a ventilatu de altcum si in conferintiele preotiesci-invetiatoresci, tienute in anulu trecutu. In putiene casuri si din putiene locuri audimú inse sè-se fia facutu câte ceva in acésta directiune.

Pre la orasie s'a introdusu datin'a, cá la serbatorile Nascerii Domnului sè-se imparta intre pruncii seraci haine, adunate si colectate mai cu seama de invetiatori si profesori dela ómeni mai cu stare. In form'a acésta se face si seracului o mica bucuria in aceste sante dile, dar folosulu celu mare este, ca societatea mai buna face possibila umblarea prunciloru seraci la scóla. Profesorii dela preparandi'a de statu de aici au infientiatu mai anii trecuti o societate de „sdrentie“ (rongyegylet) cu scopulu de a aduná haine

vechi, si a-le repară si preface, pentrucă se-le pôta împarti intre scolari.

Va se dica, cestiunea, de care vorbim, nu este o cestiune noua, ci o cestiune, carea este pusa deja în practica.

Si fiindu necessitatea la noi de sigur multu mai mare, de cum este la altii, am credut, ca va fi bine se atragemu si noi atentiunea publicului nostru asupra ei. Este o cestiune de umanitate si in același timpu o mare cestiune culturala.

Nu vom face nici decât minuni, daca vom lua a mana aceste cestiuni, dar de sigur vom face si vom realizá unu scopu mare. Ne vom deprinde a pretui si iubí mai multu pre seraci, si vom ameliorá frecuentatiunea scolara.

Se-ne incercăm deci a-o pune in practica in mesura mai mare, de cum o-am potutu face acésta pana acum, ér practic'a ne va areta de sigur caile si mijlocele, prin cari se potem se-ne indeplinim si acésta detorintia.

Internatul de fetitie

intretinutu de reuniunea femeilor romane din Brasiovu.

Crescerea fetitielor este o problema multu mai grea de resolvitu, de cum este crescerea baietilor. In crescerea fetitielor lucrul de capetenia nu este intru atât'a decidiatoria instructiunea si multimea cunoscintiilor ; ci rolulu principalu trebue se-lu aiba in crescerea fetitielor deprinderile trebuintiose pentru viéti'a casnica. Este frumosu, că o femeia se poséda cât mai multe cunoscintie, dar aceste cunoscintie sunt numai atunci bune si folositórie, cand nu si-le-a cascigatu cinev'a pre cont'a deprinderilor casnice.

Femei'a are o chiamare forte insemnata in viéti'a popóreloru. Chiamarea ei principală este că se conduca viéti'a casnica astfelui, ca cas'a se fia pentru toti membri ei acelu sanctuariu, prin carele sè-se propage virtutea, bunastarea si multiamirea. Si precum barbatului dupa starea si pozitüne lui i-se impune a cascigá tóte cele de trebuintia pentru casa si familia : tocma asia cade in sarcin'a femeii a ingrijí, a impartí bine cascigulu adusu de barbatu in casa. Se fia tóte la rendulu loru, se nu se pérda nimicu, si totulu sè-se foloséasca cât mai bine. Tóte acestea receru multime de deprinderi, cari nu se potu invetiá din carte, ci trebuiescu practicate inca din anii copilariei, in cas'a parintésca, sau in scóla.

O scóla romanésca de acésta natura a deschis in tómn'a trecuta reuniunea femeilor romane din Brasiovu.

Din planulu presentatul de comitetulu acestei reuniuni adunàrii generale cu privire la organisarea acestui internat estragem urmatorele :

§. 2. Arata ce se invatia in internat : a) pregatirea a totu felulu de mancari ; b) spalatulu si cal-

catulu a totu felulu de rufe ; c) cusutulu la masina de lengerii si vestimente ; d) torsulu de lâna, tiesatura pentru trebuintele casei — industri'a da casa ; e) cultur'a de legumi ; f) invetiaturi higienice.

§. 3. Arata ce fetitie se primescu si adeca : a) fara plata se primescu fetitie sarace, care vor fi absolvatu 3—4 clase primare in etate de 13 ani implititi. Aceste fetitie se vor provedé cu tóte cele necesare in imbracaminte, in incaltiaminte si in alimentare. Ele voru provedé tóte servitiele interne ; b) cu plata de 10 fl. pe luna se primescu parte fetitie de acele, care au absolvatu clasele primare si vor se se cualifice in cele cuprinse in §. 2 ; parte de acele, care prelenga acesta qualificare vor se continue investimentulu la vre-un'a din scólele din locu. Plat'a se face anticipativ pe fiacare luna. Pentru acésta plata se presta instructiunea arata in §. 2 si alimentarea.

La §-ulu 3 s'a primitu urmatorulu amendamentu : ca se fie admise si fetitie de acele, care se vina numai preste di si se primésca instructi'a, ce se da in internat. Aceste fetitie se prandiésca aci, pentru aceea se platésca o taxa, care se va statori de catra comitetulu reuniunii. Aceste fetitie trebue se fie inse de aici din Brasiovu.

Internatul, de carele vorbim, este o scóla practica, cu instructiune eftina, si pentru fetitiele serace gratuita.

Suntrem pre deplin satisfacuti cu planulu. Se-nise permita inse o singura observare. Nu vedem in acestu planu amintita religiunea. Si acésta dupa noi, daca ar remané asia, ar fi unu defectu pentru acésta scóla. —

Numai cas'a cu religiune este o casa, carea pôte se prospereze, si numai o femeia cu religiune pôte se fia o femeia la inaltima missiunei in cas'a s'a, ca si in societate.

Lasarea religiunei afara din planulu acestei scóle a potutu, credemus noi, se provina din imprejurarea, ca scól'a are o chiamare numai practica. Intren's'a se primescu fetitie numai dupace au absolvatu 3—4 clase primare, si cand degia si-au insusitu cunoscintiile ce se predau in scól'a elementaria. Acésta scóla dupa planulu ei nu are sè-se ocupe cu nici unu feliu de teoria, ci numai cu deprinderile necesarie pentru viéti'a casnica. Intre cele dantai deprinderi de siguru la loculu primu trebue se fia deprinderea de a gandí la Dumnedieu, pentruca numai omulu, carele s'a deprinsu a gandí in tóte lucrurile sale la Dumnedieu, pôte se lucre eu sporiu, si lucrurile lui potu se fia insocite de binecuvantarea acelui'a, la carele gandesc.

Speram deci, ca reuniunea femeilor romane din Brasiovu va satisface si acestei detorintie ; ér exemplulu acestei reuniuni dorim se fia imitat in tóte partile.

In instructiunea fetitielor s'a facutu multe greșeli si la noi si la streini, si anume s'a pusu pré

mare pondu pre pianu, pre limb'a franceza si pre inmultirea cunoșintelor teoretice, ér in ceeace pri- vesce deprinderile practice, erau de o natura mai multu de a promová lucsulu, decât casnici'a si buna starea casnica. Cu unu cuventu crescerea in multe locuri se facea astfeliu, incât inmultiá pretensiunile si trebuintiele, in timpue la noi, cari avem déjà des- tule necazuri si trebuintie nu de acestea pote fi vorb'a. La noi in crescerea fetitieloru este prim'a condițiune si prim'a necessitate cunoșintiele si deprinderile pen- tru viéti'a casnica. Si numai incât se va satisface a- cestei prime trebuinte potem se mergem cu pasi si- guri in desvoltarea nostra culturala.

De aceea salutàm cu bucuria idei'a reuniunei fe- meiloru romane de a infientiá acésta scóla cu o men- tiune conforma, trebuintieloru nóstre, si dorindu-i scólei, de carea vorbim, celu mai bunu succesu, do- ddrimur că scóle de acésta natura sè-se infientieze căt mai curend in tóte pàrtile locuite de romani.

La adres'a fondului preotieseu aradanu.

Din partile Chisineului in 10. Noemvre 1686.

Domnule Redactoru ! Se apropiia diece ani dela infientiarea fondului preotiescu aradanu, si judecandu dupa rezultatele obtienute au fost diece ani buni, anii trecuti pentru acestu fondu. Fondulu a trecutu preste greutàtile inceputului, si s'a constatatu, ca si la noi se pote face multu bine, daca nu ne lipsesce buna- vointi'a. Fondulu a crescutu, si crese, si in acelasi timpu a ajutat si contiuua a ajutá pre preotime, ve- duvele si orfanii preotiloru.

Mi-aducu aminte cand scriu acestea, ca pre la anulu 1877 multe lucruri si vesti, se scriau in „Te- legrafulu romanu“ de atunci de unii corespondenti din Arad contra acestui fondu.

Dar viéti'a si prosperarea fondului a demonstratul eu fapte, ca neadeveruri au fost scirile respandite de acei corespondenti reuvoiror contra fondului.

Acum mai dilele trecute a aparutu o corespon- dentia in „Tribun'a“ datata din partile nóstre, si subserisa de unu domnu, care se numesce „Excomu- nicatulu.“ Ideile cuprinse in acea corespondentia stau in legatura cu fondulu intra atât'a, incât in acea co- respondentia este vorb'a de sessiunea parochiei reduse din Chisineu, si incât dlu corespondentu si-permite a loví in autoritatea, carea si-a facutu detorinti'a, lu- andu acea sessiune in folosinti'a fondului. S'au dè- mintitu apoi totu in „Tribun'a“ de unu altu cores- pondentu cele scrise de dlu „Excommunicatulu,“ si cu acést'a s'a dovedit, ca si acésta corespondentia n'a fost altcev'a, decât o sora cu corespondentiele, ce a- pareau pre la 1877.

Lucrulu nu este inse indiferentu pentru noi, pen- tru preotime. Am ajunsu adeca se avem si noi preo- tii unu fondu cu menitiunea de a-ne ameliorá starea

materiale. Si daca mai vedem si astadi corespondentie si incercari pre ici pre colo de a-se loví in fondu, trebuie se fim cu mai multa priveghiare, cu mai multa grije facia de acestu fondu.

Isvorulu principalu, din care a crescutu fondulu sunt tacsele, pre cari le solvimus noi preotii. Aceste tacse nu sunt tocma mari, si sunt mesurate dupa cl- assificarea parochieloru. Am auditu inse la adunarea generala a preotiloru tienuta in anulu currentu, ca sunt unii frati preoti, cari restéza cu tacsele la fondu pre cete mai multi ani. Adeveratu ca noi preotii avem se portàm multe sarcine si multe contribuiri, ér anii sunt rei. Cu tóte acestea eu unulu credu, ca chiar pentruca anii sunt rei, este detorinti'a nostra cea mai dantaiu, că se ingrijim de crescerea si sporirea căt mai repede a acestui fondu.

Basele, pre cari s'a infientiaſtu acestu fondu sunt nesce base atât de solide, incât preste celu multu 20 - 30 de ani, urmandu-se cu administrarea fondu- lui, precum s'a urmatu pana acum, fondulu trebuie se aduca atât'a venitul, incât se pote fi ajutorati toti preotii din diecesa.

Spre a inlesni inse administrarea acestui fondu, ce cere, că se contribuim cu totii regulatu si la timpu tacsele. Si fiindca ne apropiam de capetulu anului, am socotitu, ca este la timpu se scriu despre acésta cestiune.

Se contribuimus deci căt mai regulatu, pentruca banii, pre cari i-dàmu fondului, ni-i dàmu noue insine.

Noi preotii romani din acésta diecesa avem, spe- rezu, multe title, că intru ameliorarea sortii nóstre se fim ajutorati de biserica. Noi am luptat totdeun'a alaturea cu intréga natiunea pentru inaintarea scopu- riloru natiunei, si acum cand Ddieu ne-a ajutat se vedem visulu nostru de auru din trecutu realisatu, se vedemu adeca biseric'a nostra scósa de sub ierar- chi'a serbésca, si pusa pre basele unei constitutinni din cele mai liberale pre calea desvoltării, credu, ca potem cu dreptu cuventu acceptá, că se fim ajutati si ocrotiti intru ajungerea scopului de a ne crea e stare si sorte mai buna, cu atât mai vertosu, ca sco- purile nóstre sunt scopurile natiunei.

Fondulu preotiescu aradanu nu este numai unu fondu alu preotimei, ci este unu fondu alu bisericei si alu natiunei, căci daca ne va ajutá Dumnedieu se créscă, binefacerile lui, se voru reversá nu numai a- supra preotimei, ci si asupra bisericei si a poporului romanescu din acésta diecesa. Poporulu va fi scutitul de unele contribuiri, pre cari trebuie se-le presteze astadi preotimei, si astfelii sarcinile lui voru fi u- siurate.

De aceea eu incheiu dicendu catra toti, ca toti de opotriva preoti si mireni se ajutam sporirea aces- tui fondu, pentruca sporindu elu sporesce avereala na- tionala in acésta diecesa.

Unu preotu.

Instructiunea publica in Ungari'a.

Din reportul ministeriului ungaru de culte si instructiune publica despre starea invetiamentului este tragem urmatorele date :

Numerul copiilor obligati a cercetă scol'a dela anulu 1884 pana la 1885 s'a sporit in intréga Ungari'a cu 15,153. Numerul comunelor cu scole proprii in locu s'a sporit anulu acest'a cu 18, ér numerul comunelor cu scole comune cu alte sate (d. e. doue comune intreținu o scola) a scadiutu cu 11; de asemenea a scadiutu cu 5%, si numerul comunelor lipsite cu totulu de scola, asia că in anulu 1883 numerul acestor comune fara scola erá de 300, care fatia cu sum'a totala a comunelor corespunde percentului de 2.37.

Numerul tuturor scóelor poporale a fostu in anulu 1885 de 16,305, adeca cu 100 mai multu că in anulu precedentu; din acestea 611 au fostu de statu (3.75%), 1856 comunale (11.38%), 13,639 confesionale (83.65%), 168 scoli private (1.03%) si 31 scoli de ale reuniunilor (0.19%). — Astfelui scóele de statu s'a sporit anulu acest'a cu 108, cele comunale cu 12, ér in numerul celorlalte scóle se arata descrescere (cam cu 20).

Din 16,305 scóle poporale pentru an. 1885 : elementare au fostu 16.082; superioare poporale 79; superioare civile 144. In toté cifrele acestea se arata crescere.

Numerul invetiatorilor poporali in 1885 a fostu 23,457, adeca cu 299 mai multu că in anulu precedentu; in proportia cu numerul scóelor poporale se vine pentru fia-care scola 1.44% din numerul totalu alu invetiatorilor.

Sum'a speselor sustinerea tuturor invetiatorilor din Ungari'a pe anulu 1884 a fostu 12.917,473 fl., pentru anulu 1885 s'a urcatu la 13,419,968 fl. Dela statu s'a platit in 1884: 1.245.742 fl.; pe când in an. 1885 s'a platit dela statu 1.448.410 fl. v. a.

Numerul institutelor preparandiale si alu pedagogilor a remas totu acelasi; din acestea 24 au fostu de statu, 46 confesionale. Numerul preparandilor a fostu in 1885 de 3398, mai putienu cu 234 că in anulu de mai nainte. Sustinerea acestor institut a costat 871, 552 fl. Numerul invetiatorilor apti de a propune limb'a maghiara in decursulu acestui anu s'a urcatu dela 20,059 la 20,620; numerul invetiatorilor neapti de a propune limb'a maghiara a scadiutu dela 2099 la 2037.

Asilurile de copii s'a sporit in timpulu acest'a dela 364 la 409. In aceste si-au primitu crescere in anulu din urma 41,119 copii mici.

Cu privire la scóele medie in anulu scolasticu 1885—6 numerul acestor'a in cele 125 orasie deosebite ale Ungariei a fostu 178, dintre cari 150 gimnasiu si 28 scoli reale. S'a radicatu anulu acest'a o scola superioara reala in Brasiovu si s'a inmultit cu cete o clasa 6 scóle medie. Gimnasiulu din Miscoltiu a trecutu in sirulu institutiunilor regesci.

La cele 178 scóle medie s'a inscris 41.608 scolari, mai putienu cu 1429 că in anulu precedentu. Numerul maturantilor a scadiutu dela 92.8 la 92.1%.

Că profesori la scóele medie au functionat anulu trecutu cu totulu 2900; din acesti'a profesori ordinari 1618, cu diplome 78.3%, pe când in anulu precedentu numai 75.5%.

Sustinerea tuturor scóelor medie a costat 4.343, 500, cu 90,534 mai multu că in anulu trecutu. Din acesta suma statulu a contribuitu cu 723,551 fl.

D i v e r s e .

* *Starea semanaturilor de toamna*, precum aflam din toté pările este din cele mai bune. Graulu este forte frumosu resaritu si desvoltat, de asemenea si secar'a. Rapiti'a ince este in multe părți forte raru resarita. Timpulu din toamna acésta a fost forte favoritoriu atât lucrării pamantului, cát si desvoltarii semanaturilor mai cu seama in ceeace privesc grăulu. Septeman'a trecuta au inceputu ploile de toamna, cari dupa toté semnele se voru continuá. Timpulu cu toté acestea nu este rece, si semanaturile continua a-se desvoltá, si promitu o re-colta abundanta.

* *Multiamita publica*. Se aduce prin acésta zelosului preot din Serbesci, dñului Nicolau Groza, care ca atare fiendu in comun'a Criscioru, unde scol'a era a-se ruiná, si in care peste putienu devenia imposibila continuarea prelegerilor, — in scola pe timpu ploiosu era balta; — atunci numitulu parinte convocă comitetul parochiale, tienu membrilor o vorbire, in care li espuse cu exemple din viéția, insemnatatea si folosulu invetiaturei, precum si ce potere binefacatore are ea asupra omului; cand din contra; nesciinti'a lu face neprincipata, 'i-e chiar dusmana, — si comitetul, luandu acestea la cunoșciuntia, si aflandu mijlocile spre scopulu repararii scólei, — in unanimitate votéza sum'a trebuintiosa, ce s'a si plinitu. Astfelui s'a inconjuratu intreruperea continuarii prelegerilor in scola de aici. Unde dara interesele culturale ale poporului, nu este cine se le puna la inima, acolo se arata simptome de decadintă; éra unde nu lipsesce zelulu, bunavointia, ele se desvóltă, si arata ca poporulu voiesce si doresce lumin'a — invetiatur'a.

Deci, pentru acésta nobila fapta a S. Sale, se fie multora de invidiatu. Nicolau Chiriu, invetiatoriu.

* *Editiuni noi*. Din „Cartea de rugatiuni si de cantari bisericesci, pentru scolari,” a aparutu editiunea IV. Pretiulu unui esemplariu legatu 20 de cruceri. — Din „Istoria biblica, adeca testamentulu vechiu si nou, pentru scol'a poporana,” a aparutu editiunea II. Pretiulu unui esemplariu 20 de cruceri. — Din amerdoue opurile, esemplarie de vendutu sunt la Dr. Giorgiu Popa, asesoru consistorialu in Aradu.

* *Cetim in „Fóia Diecesana”*: „Conformu permisiunei Vener. Consistoriu, am spesatu din lad'a s. biserici 290 fl. pentru facerea a „doue tronuri” si acelor „trei usi” dela templu, numai sculptura in lemn. Spre acestu scopu ne-amu aflatu unu Romanu din Berlisce (cerc. Iam) cu numele Nistoru Bosiocu. Vediendulu pentru prim'a óra in sumanulu seu satenescu, in opinci si cu purtarea s'a satenésca, mai nu ne incumetamu a-i dà spre lucrare acestea, neavendu nadejde, ca elu ne va puté multiamti. In fine totusi i-le-am datu spre lucrare. Dér Romanulu totu Romanu este si tocmai Nistoru Bosiocu este unu Romanu adeverat, care scie, ce-i parol'a si vorb'a romanésca. Inainte de terminulu fixat u-a adus lucrurile comandate si diu'a de 14 Octombrie a fostu o di de bucuria pentru noi, vediendu ca am datu de unu omu de omnia, carele ne-a surprinsu forte prin fineti'a si maestri'a, ce esise din manile sale. Potu marturisi cu cugetu curatul, ca sculptorul romanu Nistoru Bosiocu din Berlisce pote rivalisa cu or. care sculptor strainu diplomatu, si ca se-sse convinga inaltele nóstre autoritati bisericesci, ca nu esageresu, le-asi rugá, se binevoiesca a provocá pe desu amintitulu sculptor se dea proba din art'a s'a, ca astfelui se-lu recomende onoratelor comune bisdricesci ca pe unu romanu onestu si cu credintia, scutindu-ne astfelui de luerurile cele nesolide ale unoru sculptori straini si cu

caracteru dubiu. Jurjov'a, 30. Octomvre 1886 — cu stima: Sinesiu Bistreanu m. p. preot român."

* **Repusu redactionalu.** In Septeman'a trecuta primirămu doue corespondentia, pre cari, durere, nu le poturămu publică. Intrun'a se plange unu frate preotu incontr'a comitetului parochialu, ca nu voiesce sè-se intrunésca spre a deliberá asupra unoru agende de mare intesa publicu pentru parochia, desí densulu a conchiamatu la timpu pre membri. Din motivulu inse, ca corespondentulu nostru ataca in modu aspru pre unii membri si valoarea persóne conform programului nostru nu am voit, si nu o am potutu publică. In astfelu de cause nu este bine si consultu a turná o'eu pre focu, ci mai bine este eá treburile, pre cari le avemu unii cu altii, se-le complanămu in familia. Sfatulu nostru este, ca totu ce avem unii cu altii in parochia se-cautămu, se-le aplanămu pre cale amica ér daca acést'a nu ar succede se ceremu intrenirea autoritatii competente, si numai in casuri extreme se recurgemu la forulu opiniunei publice.

In a dou'a corespondentia se plange unu frate preotu in contra invetiatoriului. Nu voimur a spune caus'a, dar dorimur că astfelu de cause sè-se complaneze prin tactu si bunavointia, si atunci vomu vedé, ca in locu de a-ne instreiná unii de altii ne potem intielege.

* **Elen'a Teodorini.** Diarele i talieni si portugize ne aducu scire despre nouele si stralucitele succese ale canticetiei romane Elen'a Teodorini pe scen'a teatrului S. Carlos din Lisabon'a, Talentulu seu musicalu si dramaticu se manifesta sub o noua fasa in oper'a lui Massenet: Regale Lahorei. Interpretatiunea rolului sacerdotesei Nair este o noua podobă la comun'a artistica a Teodorinei; dens'a se arata aici ca in tóte rorurile sale, o virtuós a hors lign e si o actritia dotata cu cele mai rari calităti dramatice, e demn'a rivala a Adelaidei Ristori si a Sarei Bernardt. In Giocond'a de maestrulu Ponchielli, dice unu corespondentu alu jurnalului milanezu il Trovatore, Elen'a Teodorini a fost splendida. E cu greu a-si inchipiú cineva accentulu sfasietoru alu acestei mari artiste in ultimele si superbele pagine ale Giocondei. Dens'a scie se reproducu martirulu cu atât adeveru, cu unu simtiementu atât de justu, ca misca pe auditoru pana in fundulu inimii. E inutilu, dice corespondentulu, a inregistrá aplausele entusiaste, cari fura neintrerupte si in unele puncte luau proportiunea unei adeverate ovatiuni. Toti in acestu sensu se exprima Correio da Manha, Jornal da Noite, A. Capital etc. etc., despre distins'a primadona romana.

* **Prorociri de timpu in érn'a acést'a.** Meteoroilogii nu prorocescu cevasi placutu pentru érn'a acést'a. Dupa parerea loru se astépta o érna lunga, aspra si cu multa nea. Cu tóte acestea numai pe la Craciun i-si va desvoltá érn'a tóta puterea ei. Dupa aceste prorocii érn'a va decurge cam in urmatorulu elipu: Lun'a lui Noemvre va fi in mare parte norósa, tulbure si negurósa, parte cu plóie si viforu; intre aceste vor fi si câtev'a dile senine si frumóse. Dupa unu geru aprópe de optu dile urmeza dile mai caldurose cu vîntu linu, ér mai tardiu dile viforóse. Catra sfîrsitulu lunei se apropie unu alu doilea periodu de geru, urmatu de ninsóre, care ajunge pana in primele dile ale lui Decemvre, inse si acestu geru numai de unu frig cumpetatu si se simtiesce in Germania-de-Sud. Timpuri viforóse urmeza dile umede si reci,

negura désa si plóie. Érasi scade temperatur'a incependum cu 17. Decemvre — dimineti'a si sér'a — la cătev'a graduri sub nula, dar ér alunga vînturi line de mare gerulu, care se va apropiá. Urméza apoi dile noróse si plóie. Diu'a Craciunului va aduce probabilu vreme norósa sau vreme pe jumetate senina cu aplicare spre plóie. In grada dupa acést'a ér va urmá geru mare mai cu séma nôptea si apoi se stabilesce unu geru mai indelungatu impreunatu cu ninsóre, si asprindu-se frigulu, duréza acésta vreme aprópe in intrég'a luna a lui Ianuariu. In a trei'a parte a lunei lui Noemvre timpu móle in partile Dunarii-de-jos. Acole urmeza apoi geru mare cu temperatur'a de 23°—24° C. sub nula. Nea mare acopere pamantulu in decursulu lui Decemvre in Moldov'a, Bosni'a, Sérbi'a, Bulgari'a si se latiesce pana la sfîrsitulu lui Decemvre si preste Dardanele. Pe la 10. Decemvre e acoperit u cu nea si virfulu Parnasului.

* **Tineri romani la scól'a de punti si siosele din Parisu.** „Telegraphulu“ din Bucuresci affa cu bucurie, ca la ultimulu examenu au fostu admisi, in anulu preparatoru alu scólei de poduri si siosele din Parisu, doi tineri romani: d-nii Constantin Dusiescu si Cernatescu. Dusiescu, care a fost celu dintaiu clasificat, urmeza cursurile scólei de poduri de siosele, cu o bursa de lei 3,000 pe anu, lasata de regretatulu Vasile Paapa, celui mai bunu elevu esitu dela liceulu din Ploesci, bursa obtinuta de dnu Dusiescu, in urm'a unui examenu depusu inaintea unei comisiuni numita de ministrul domeniilor, care s'a insarcinatu de buna voie a conservá sum'a lasata in acestu scopu si a-o serví tinerului ce o va dobendi in conditiunile testamentului.

* **Educatiunea femeilor la Chinezzi.** Aprópe peste tóta imperati'a chineza nasterea fetei se face obiectu de durere pentru capulu familiei. Indata ce se va neste eifica in vre-o familia chineza, o punu imediatu pe pamantul pe nisice cărpe si trei dile intregi ii dau ingrijirile trebuciose numai că se nu móra. A patr'a di, tatalu iá in bratia pe flic'a s'a si o duce intr'o sala, urmatu de cătiva amici ai casei, tienendu nisice óle se presinta la o ceremonia, si, pe când presinta pe nou'a nascuta fetica mosiloru ei, amicii casei tienu ólele d'asupr'a capului flicei indestul timpu. Din aceste conchide fiacare, că in imperati'a chineza, positiunea femeei este multu mai inferiora decâtu a barbatului, a carui nascere causează in casa veselia generala. Dupa cartea religioasa a Chinezilor, fat'a din vîrst'a ei de sipte ani este datore se nu convetiuiésca cu baetii, si nu-i este permisu nici că se siéda impreuna nici se manance pe aceeasi mésa cu ei. Astfelui dar, din acésta vîrsta tinera petrece viéti'a ei inchisa in cas'a femeilor (unu felu de harem) sub sever'a privighere a mamei sale. Ee pe cand esu femeile, ele, intra intr'o trasura, fiindu acoperite la fatia cu o marama désa. Pana ce se voru maritá femeile Chinezilor nu potu se stea fatia cu barbatulu; cát despre educatiunea loru inse, ea se lasa cu totulu in grij'a mamei de familia. Virtutea femeii, dupa Chinezzi, nu consista in o extrema desvoltare intelectuala seu la mult'a invetiatura, si este destulu că ea sè se numesca vîrtuósa, se scie conservá chipulu maretii si seriosu, se aiba buna conduită si demnitate de caracteru. Cát despre educatiune, acést'a consista in nisice invetiaturi morale despre datorile ei catra societate, catra parintii si catra sotiu ei. Astfelui dar, femeea la Chinezzi este datore se plece capulu la tóte escentricitătilor sotiu si a ruedelor lui. Este datore a iubi pe fratii si surorile sotiu ei, si se nu fia gelósa de celealte femei ale lui. Si déca va avea copii, este datore a-i cresce astfelui incat se-i faca ómeni folositoru si mai cu séma onesti, déca copiii suntu de sexu masculinu, cumpetate si vîrtuóse, déca

voru fi fete. In relatiuni cu subalternii este datore se fia afabila si buna. Si, deca s'a intemplatu a dobandi ore-care cunoscinta de carte, este tienuta a nu areta acesta cu fala, pentru ca nu este ceva mai scârbosu la femeie de cat se fia pretentiosa ca scie, a ave pedantismu si vanitate. Chinezii prefera a vedea pe femeile loru ocupandu-se cu lucrările sexului loru, de exemplu cu târcerea matasei, de cat a le audi discutandu cestiuni filosofice seu literare.

Terminandu articululu nostru, despre educatiunea femeiloru in Chin'a, ni-se pare forte potrivit a reproduce si urmatorele maxime, scose dintr-o carte chineza: „Munc'a este pazitoriu inocentiei femeieru; se nu-i lasati timpu a se lenevi; femeile suntu datore se fia in totdeun'a cele dantai la lucru si cele din urma pentru repausu. — Tener'a este datore se fia atat de aproape de mama-s'a, pe cat este d'apropre de umbra s'a. Cochetari'a si lecturele de petrecere suntu cu atat mai pericolose, cu cat cinev'a se da la ele cu mai mare caldura in acesta versta. — Competatea, tacerea, blandetia si ruginarea sunt adeverat'a podoba a frumusetiei. Supunerea unei tinere, rabdarea, placerea d'a lucrui, respectul catre parinti si iubirea ei catre frati, indeplinesc reputatiunea ei d'o buna educatiune. — Cat nu resista amorulu propriu tinerei femei, cand trebuie se plece capulu inaintea vointiei socrei sale seu d'a se retrage dinaintea escentricitatiloru sotului ei! Inse cat este de placutu si lingusitoru pentru o femea d'a se vedea iubita de toti. — Nu este nici o umilire pentru femeia, cand este vorba de administratia casei sale. Curatieni'a si economia casei sale sunt de trebuinta a ocupata orele ei de recreatiune; si trebuie se considera de onorea s'a, pregatindu prandiu sotului ei si servindu-lu la mesta. „Romani'a.”

Concurs.

Pre bas'a decisului adusu in puterea §-lui 63 din stat. org. in siedinti'a Comitetului protopresveralu gr. or. romanu alu Panciovei, tienuta in 11. Septembrie 1886, care decisiu s'a incuiintat si din partea Venerabilului Consistoriu diecesanu cu conclusulu din 28. Octombrie 1886. Nr. 850 B, — prin acesta se scrie concursu pentru ocuparea definitiva a postului de protopresveralu gr. or. romanu in tractul Panciovei.

Competentii au se dovedesca, cumca posiedu minimum calificatiunea normata in §. 15. lit. a) din Regulamentul pentru parochii de class'a I-ma, avendu si testimoniul de maturitate.

Intre competenti asemenea calificati va fi preferit ucela, care va proba, ca a facutu studii la vre-o facultate juridica ori filosofica.

Emoluminte impreunate cu acestu postu sunt:

1.) Dotatiunea impreunata cu parochia protopresveralala vacanta din Uzdin, constatatoria din o sesiune parochiala de pamentu intraga, birulu si stol'a parochiala indatinata dela familiele amintitei parochii.

Devenindu insa in cursul timpului vacanta o parochia din comun'a Satulu-nou, carea prin Maritulu Congres national bisericescu, tienutu in anulu 1881 este hotarita de locu centralu alu protopresbiteratului, protopresbiterulu alesu va ave se mute in comun'a Satulu-nou si se ocupe parochia vacanta de acolo cu dotatiunea ei in loculu celei din Uzdin, carea apoi se va occupa de altu preotu.

2.) Birulu protopresveralu anualu dela preotii tractului conform punct. 32 alinea c) din rescriptulu declaratoriu illiricu.

3.) Tacsele pentru siedulele de cununia cu cate 2 fl., (doi fl.) de fie-care siedula.

4.) Pausialele de calatoria prestante din partea Ven. Consistoriu in suma anuala cu 100 fl. (un'a suta fl.)

Protopresbiterulu alesu va ave se locuiesca in comun'a, in carea se afla parochia protopresveralala.

Se observa, ca scrierea de concursu pentru protopresveralu se face intre marginile decisumii consistoriale din 15. Maiu 1886, Nr. 416 B, publicata in „foea diecesana” Nr. 23 a. c. cu comunele insirate in aceea decisiune.

Doritorii de a concurge la acestu postu de protopresveralu, voru ave a substerne petitiumile loru de concursu instruite cu documente in forma autentica despre calificatiunea si ocupatiunea loru de pana acum in terminu de 30 de dile dela I-ma publicare in „foea diecesana” din Caransebesiu, — Pre On. Domnu Filipu Adam, comisariu consistorialu denumitul pentru conducerea actului electoralu si protopresveralu in Iam.

Iam, in 11. Novembre 1886.

Filipu Adam, m. p.

Protopresveralu si
Comisariu consistorialu.

Pentru deplinirea parochiei din Troiasiu, cu care e imbinatu si postulu invetatorescu, se scrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din 23. Noemvre st. v.a.c.

Emolumintele preotiesci sunt: un'a sessiune pamentu la dealu, un'a gradina parochiala, birulu preotiescu dela 80 numere de case, socotindu-se de numeru cate un'a masura de cucuruzu sfarmatu, si stolele indatinante. Salariul invetatorescu e: 192 fl. in bani, 10 orgii de lemne, 8 jucere pamentu la dealu — parte aratoriu, parte padure, si cortelu cu gradina.

Doritorii de a ocupata aceste posturi sunt avisati, recursele provediute cu tote documentele prescrise — si adresate comitetului parochialu, a-le trimit parintelui protopopu Vasile Belesiu, in M. Radna.

Troiasiu, 26. Octombrie 1886.

Comitetul parochialu.

In contielegere cu: VASILE BELESIU, m. p. protopopu.

Din lipsa de recurenti si a publicarii defectuose a concursului, se scrie de nou concursu pentru indeplinirea statiunei invetatoresci dela scola a doua paralela din San-Mihaiulu romanu, cerculu inspectoratalu a Timisiorii cu terminu pe 30. Noemvre a. c. st. v., cand va fi si alegerea.

Emoluminte sunt:

1) Cortelu liberu cu $\frac{1}{2}$ gradina intravilanu, 2) in bani 150 fl. v. a. 3) pentru conferintie 10 fl. 4) pentru pausialu de scrisu 6 fl. 5) 40 metri de grâu, 6) 32 metri cubici de lemne din cari este a se incaldii si scola, 7) unu estravilanu de 300⁰ si doue jughere pamentu aratoriu clas'a I.

Doritorii de a ocupata acesta statiune au se-si trimita recursele adjustate conform prescriseloru statutului org. si art. de lege XVIII, §. 6 din 1879, adresate comitetului parochialu parintelui Atanasiu Mercea in Paracz, — Temes-megye — pana in presera alegeriei, si se presente intr-o Dumineca ori serbatore spre a-si areta desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

San-Mihaiulu romanu, la 26. Octombrie 1886.

Comitetul parochialu.

In contielegere cu mine: ATANASIU MERCEA, m. p. preotu inspectoru scolaru.